

Spis treści

Wykaz skrótów	14
ZAGADNIENIA OGÓLNE	16
1. Jak należy rozumieć art. 3 ust. 1 ustawy o ptz, że przepisy ustawy stosuje się z uwzględnieniem przepisów aktów UE wskazanych w tym artykule?	16
2. Czy na podstawie ustawy o ptz w ramach komunikacji miejskiej można zorganizować przewóz osób autobusem na telefon?	17
3. Czy na obszarze miasta lub gmin tworzących związek międzygminny mogą oprócz komunikacji miejskiej funkcjonować inne gminne przewozy pasażerskie?	17
4. Czy gminami sąsiadującymi, które zawarły porozumienie bądź utworzyły związek międzygminny będą wyłącznie te, które bezpośrednio graniczą ze sobą?	18
5. Ustawa o ptz rozróżnia pojęcia operatora publicznego transportu zbiorowego i przewoźnika, natomiast inne przepisy (np. ustawa - Prawo przewozowe), posługują się tylko pojęciem przewoźnika. Czy zatem te inne przepisy nie mają zastosowania do operatora?	19
6. Czy przewozy realizowane w strefie transgranicznej należy zakwalifikować jako przewozy krajowe czy międzynarodowe?	19
7. Jak należy interpretować pojęcie „przystanku komunikacyjnego” i co wchodzi w skład tego obiektu?	20
8. Czy gminne przewozy pasażerskie o charakterze użyteczności publicznej, w tym w komunikacji miejskiej, mogą wykraczać poza obszar gminy, obszar związku międzygminnego bądź obszar objęty porozumieniem międzygminnym?	21
9. Jak należy rozumieć przepis ustawy o ptz, wskazujący że „publiczny transport zbiorowy odbywa się na zasadach konkurencji regulowanej”?	22

ORGANIZATOR PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO 24

1. Kto jest organizatorem międzywojewódzkich przewozów pasażerskich w zakresie publicznego transportu zbiorowego w świetle art. 7 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy o ptz? 24
2. W przypadku nałożenia się właściwości organizatorów publicznego transportu zbiorowego (ze względu na obszar działania i zasięg przewozów), który z organizatorów będzie właściwy do organizowania przewozów? 25
3. Jak należy rozumieć pojęcie „obszaru odpowiedniej jednostki administracyjnej” z definicji strefy transgranicznej i czy województwo może podjąć się organizacji przewozów w strefie transgranicznej bez względu na zasięg tych przewozów? 26
4. Jakie zadania organizatora mogą być przekazane przez gminy związkowi międzygminnemu? 27
5. W jaki sposób organizator publicznego transportu zbiorowego ma badać swoją właściwość w zakresie międzywojewódzkich komercyjnych przewozów pasażerskich w transporcie drogowym? 29
6. Czy w przypadku zawarcia przez gminy porozumienia międzygminnego, gmina której powierzono zadanie organizacji publicznego transportu zbiorowego może bezpośrednio zawrzeć umowę ze spółką komunalną będącą własnością jednej z gmin – członka porozumienia, celem świadczenia usług przewozowych na obszarze objętym porozumieniem? 30

PLAN ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO 33

1. W jaki sposób należy określić sieć komunikacyjną w planie transportowym opracowywanym w miastach, w których funkcjonuje komunikacja miejska? .. 33
2. Jak należy rozumieć „preferencje dotyczące wyboru rodzaju środków transportu”, które są obligatoryjnym elementem planu transportowego? ... 34
3. Czy miasto lub związek międzygminny może uchwalić swój plan transportowy w zakresie komunikacji miejskiej przed uchwaleniem planu transportowego przez powiat czy województwo? 35

4. Czy w przypadku zawarcia porozumienia przez dwie gminy, z których jedna liczy 76 000 mieszkańców, a druga 3 000 mieszkańców, obydwie gminy zwolnione są z obowiązku opracowania planu transportowego?	36
5. Czy gmina licząca mniej niż 50 000 mieszkańców będzie mogła organizować przewozy o charakterze użyteczności publicznej bez uchwalenia planu transportowego? Czy taka gmina może uchwalić plan transportowy dla swojego obszaru i jakie będą konsekwencje uchwalenia takiego planu?	37
6. Jak często powinien być aktualizowany plan transportowy?	37
7. Dlaczego ustawa o ptz pominęła wśród elementów planu transportowego przewozy komercyjne, ograniczając się wyłącznie do przewozów o charakterze użyteczności publicznej?	38
8. Czy starosta bądź marszałek województwa jest związany wnioskiem gminy liczącej mniej niż 50 000 mieszkańców, w przypadku zgłoszenia przez taką gminę potrzeb transportowych dotyczących linii komunikacyjnych wykraczających poza obszar swojej właściwości?	39
ORGANIZOWANIE PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO	41
1. Czy na podstawie ustawy o ptz można różnicować dostępność przystanków dla operatorów i przewoźników?	41
2. Jak ma być zrealizowane zadanie organizatora polegające na określeniu przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem albo zarządzającym nie jest jednostka samorządu terytorialnego?	43
3. W jaki sposób należy określić w uchwale przystanki komunikacyjne, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego? Czy każdy przystanek powinien być wymieniony?	44
4. Czy zadanie organizatora, o którym mowa w art. 15 ust. 1 pkt 10, w zakresie ustalania innych opłat, o których mowa w Prawie przewozowym (np. opłaty dodatkowej), wyłącza w tym zakresie kompetencję uchwałodawczą jednostki samorządu terytorialnego?	45
5. Od kiedy mogą być pobierane opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych i dworców?	46

6. Kiedy jednostki samorządu terytorialnego powinny podjąć uchwałę z art. 15 ust. 2?	47
7. Kiedy gminy powinny podjąć negocjacje, o których mowa w art. 16 ust. 2?	48
8. Kto powinien wystąpić z inicjatywą budowy przystanku komunikacyjnego?	50
9. Czy wprowadzony w art. 20 ustawy ptz zakaz przyznawania prawa wyłącznego nie jest sprzeczny z prawem wspólnotowym?	50
10. Czy gmina ma obowiązek utrzymania czystości i porządku na wszystkich przystankach usytuowanych na swoim obszarze?	53
11. Jakie jest rozwiązanie w zakresie zapewnienia przewozów na linii komunikacyjnej nie ujętej w planie transportowym, jeżeli nie można zachować terminów publikacji stosownego ogłoszenia?	55
12. Czy umowa w formie koncesji w przypadku bezpośredniego zawarcia umowy jest umową, o której mowa w ustawie o koncesji?	56
13. Czy w ogłoszeniu o zamiarze przeprowadzenia postępowania przetargowego w celu zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie ptz możliwe jest określenie wyłącznie przewidywanego trybu udzielenia zamówienia, np. ustawa – Prawo zamówień publicznych, bez precyzowania konkretnego rodzaju przetargu?	57
14. Czy w świetle art. 23 ust. 2 pkt 1 ustawy o ptz organizator może opublikować ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, wskazując alternatywnie dwa tryby zawarcia umowy, tj. na podstawie ustawy – Prawo zamówień publicznych lub w bezpośrednie zawarcie umowy?	58
15. Czy miejskie przedsiębiorstwo, będące spółką, w której gmina posiada zdecydowaną większość udziałów, może być podmiotem wewnętrznym w rozumieniu przepisów rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 oraz ustawy o ptz?	59
16. Kto jest zarządzającym przystankiem położonym na obszarze danej gminy przy drodze publicznej innej niż droga gminna?	60
17. Czy za korzystanie z przystanków komunikacyjnych położonych przy drogach krajowych mogą być pobierane opłaty?	61

18. Kto powinien ustalić stawki opłat za korzystanie z dworca w przypadku, gdy obiekt ten został przekazany przez jednostkę samorządu terytorialnego w zarządzanie spółce komunalnej, która w świetle ustawy o ptz jest podmiotem wewnętrznym, lub stanowi majątek tej spółki? 62
19. Czy w przypadku przekazania przez gminę spółce komunalnej dworca na podstawie umowy dzierżawy, spółka ta w ramach prawa do użytkowania dworca i pobierania pożytków, może ustalić stawki opłat za korzystanie z tego obiektu? 63
20. W przypadku jakich przystanków i dworców gmina powinna przeprowadzić negocjacje co do wysokości opłaty za korzystanie z tych obiektów? 64
21. W jakiej formie zarządca drogi może przekazać gminie zarządzanie stanowiącym jego własność przystankiem komunikacyjnym i czy gmina ma obowiązek przejęcia zarządzania takim obiektem? 65
22. Co należy rozumieć przez utrzymanie przystanków komunikacyjnych, o którym mowa w art. 16 ust. 7 pkt 1 ustawy o ptz? 66
23. W jakim zakresie gmina będzie zainteresowana wykonywaniem zadań przewidzianych ustawą o ptz, jeżeli sama nie będzie organizatorem publicznego transportu zbiorowego na swoim obszarze? 66
24. Czy od dnia 1 marca 2011 r. zadaniem gminy jest budowa oraz utrzymanie wiat przystankowych na wszystkich przystankach komunikacyjnych położonych na jej obszarze? 67
25. Stawka opłaty za jedno zatrzymanie ulega zmianie w stopniu odpowiadającym planowanemu średniorocznemu wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych, ustalonym w ustawie budżetowej na dany rok. Jeżeli więc wskaźnik ustalony w ustawie budżetowej nie osiągnie 20% (czyli wzrost o 0,01 zł), to czy przepis ten będzie możliwy do zrealizowania? 68
26. Obowiązek przeprowadzenia negocjacji stawki opłaty za korzystanie z obiektów przystankowych, zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy o ptz, został nałożony wyłącznie na gminy. Czy to oznacza, że gmina negocjuje stawki opłat na wszystkich przystankach komunikacyjnych, w tym na obiektach położonych przy drogach powiatowych, wojewódzkich i krajowych? 69

27. Czy związek międzygminny może przeprowadzić negocjacje stawki opłaty, o których mowa w art. 16 ust. 2 ustawy o ptz, skoro przepis wyraźnie wskazuje, że zadanie to leży w gestii gminy? 69
28. Czy opłaty za korzystanie z przystanków lub dworców, o których mowa w art. 16 ust. 4 powinny być pobierane jedynie za korzystanie z przystanków lub dworców ogólnodostępnych czy za korzystanie ze wszystkich obiektów przystankowych będących własnością lub zarządzanym przez jst? 70
29. Jakie przepisy regulujące obowiązek publikacji ogłoszenia o zamiarze zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego czy przeprowadzenia procedury przetargowej mają pierwszeństwo - rozporządzenie (WE) nr 1370/2007 czy ustawa o ptz? 71
30. Do kogo należy inicjatywa związana z podjęciem negocjacji stawki opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym nie jest jednostka samorządu terytorialnego? 72
31. Jakie czynniki powinny być brane pod uwagę przy negocjacji stawki opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym nie jest jednostka samorządu terytorialnego? 72
32. Jakie będą skutki w przypadku, gdy negocjacje pomiędzy gminą a właścicielem lub zarządzającym danym obiektem przystankowym, nie dojdą do skutku? 73
33. Jaki jest charakter opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych i dworców, których właścicielem lub zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego? 73
34. Czy w przypadku określenia w uchwale wydanej na podstawie art. 16 ust. 4 ustawy o ptz wysokości opłaty za korzystanie z obiektów przystankowych potrzebne jest jeszcze podpisanie umowy z przewoźnikiem czy operatorem w przedmiocie zasad i sposobu uiszczania/pobierania tych opłat? 76
35. Ustawa o ptz w art. 16 ust. 5 wskazuje, że stawka opłaty za korzystanie przez operatora i przewoźnika z przystanków komunikacyjnych lub dworców, których właścicielem albo zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego, jest ustalana za jedno zatrzymanie. Czy zatem możliwe jest ustalenie i pobieranie od przewoźników opłat za tzw. przystanki na żądanie? 78

36. Czy można różnicować wysokość opłaty za korzystanie z przystanków komunikacyjnych, których właścicielem albo zarządzającym nie jest jednostka samorządu terytorialnego?	79
37. Czy umowa zawarta bezpośrednio ze spółką komunalną w komunikacji miejskiej musi przyjąć formę koncesji na usługi?	79
38. Czy w przypadku, gdy organizatorem jest związek międzygminny (w tym ustanawia i pobiera opłaty za korzystanie z infrastruktury przystankowej), dochód z tych opłat może być przeznaczony na zadania, o których mowa w art. 18, do którego odsyła przepis art. 16 ust. 7 pkt 2 ustawy o ptz, który wskazuje na gminę?	80
39. Jak powinna być ustalona opłata za korzystanie z przystanków komunikacyjnych autobusowo-tramwajowych, których właścicielem albo zarządzającym jest jednostka samorządu terytorialnego?	81
40. Przepis art. 28 ust. 1 przewiduje, że po zawarciu umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizator wydaje operatorowi zaświadczenie, o ile jest wymagane. Do jakich przypadków odnosi się wskazany przepis?	81
41. Czy konsekwencją cofnięcia przewoźnikowi potwierdzenia zgłoszenia przewozu wydanego na daną linię komunikacyjną, wynikającą z art. 35 ust. 5 ustawy o ptz, będzie brak możliwości ubiegania się o wydanie potwierdzenia na tą samą linię komunikacyjną?	82
42. Jakie działanie w świetle art. 35 ust. 5 ustawy o ptz będzie mógł podjąć właściwy organizator w przypadku zgłoszenia o zamiarze wykonywanie przewozu dokonanego przez przewoźnika, którego dane znajdują się w Centralnej Ewidencji Przewoźników?	83
43. Czy przeprowadzany corocznie przetarg na zakup biletów dla uczniów w celu zapewnienia bezpłatnego przewozu dzieci do szkół w ramach obowiązującej umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego również podlega obowiązkowi publikacji ogłoszenia o zamiarze przeprowadzenia postępowania przetargowego?	84

44. Czy umowa o świadczenie usług przewozowych może być przedłużona bądź zawarta na dłuższy niż określony w art. 25 ust. 2 okres?	85
45. Z jakich środków finansowych gminy mają realizować zadania, o których mowa w art. 18? (kary).....	86
46. Czy spółkę, w której 70% udziałów w kapitale zakładowym stanowi własność jednostki samorządu terytorialnego, zaś 30% Skarbu Państwa, można uznać za podmiot wewnętrzny?	87
47. Czy gmina przejęła z dniem 1 marca 2011 r. z mocy ustawy o ptz wiaty przystankowe postawione na jej przystankach przez inny podmiot?	87
48. Czy w razie zawarcia porozumienia międzygminnego, opłaty za korzystanie z poszczególnych przystanków uchwała każda gmina – członek porozumienia?	88
ZARZĄDZANIE PUBLICZNYM TRANSPORTEM ZBIOROWYM	90
1. Czy organizator ma prawo kontrolować bilety w przewozach użyteczności publicznej, w przypadku, gdy wpływy ze sprzedaży biletów nie stanowią jego przychodów?	90
2. Czy organizator realizując uprawnienia kontrolne zgodnie z art. 45 ustawy ptz, ma obowiązek poinformowania operatora o kontroli zgodnie z terminem określonym w przepisach o swobodzie działalności gospodarczej?	91
3. Czy za zmianę rozkładu jazdy, w przypadku wydania zgody na ograniczenie świadczenia usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego, pobierana jest opłata jak za zmianę załącznika do zaświadczenia?	92
4. W jakim zakresie przewoźnik i organizator mogą korzystać z instytucji „ujęcia” wprowadzonych ustawą o ptz w zakresie przeprowadzania kontroli biletów w środkach transportu?	93
FUNKCJONOWANIE PUBLICZNEGO TRANSPORTU ZBIOROWEGO.....	96
1. Czy operator będący spółką komunalną miasta może stosować upusty handlowe w celu wygenerowania większego ruchu pasażerskiego?	96

2. Jakie przystanki komunikacyjne i dworce należy zaliczyć do określonych przez organizatora w świetle przepisu art. 46 ust. 1 pkt 4 ustawy o ptz? 97
3. Czy zatwierdzenie przez organizatora regulaminu przewozu osób w publicznym transporcie zbiorowym opracowanego przez operatora lub grupę operatorów wyłącza uchwałodawczą kompetencję rady miasta do określenia przepisów porządkowych na podstawie art. 15 ust. 5 Prawa przewozowego?.. 98
4. Mając na uwadze przepis art. 46 ust. 2 ustawy o ptz, czy organizator nie może zlecić żadnego zadania swojej spółce komunalnej, jeżeli jest ona jednocześnie operatorem? 98
5. Czy ustawa o ptz zmieniała zasady ustalania cen i opłat za usługi przewozowe lokalnego transportu zbiorowego (komunikacji miejskiej) w świetle aktualnie obowiązującego stanu prawnego?..... 99

FINANSOWANIE PRZEWÓZÓW O CHARAKTERZE UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ 101

1. W jaki sposób należy wyliczać wysokość rozsądnego zysku do czasu wydania rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie sposobu określenia wysokości rozsądnego zysku? 101
2. Czy na podstawie ustawy o ptz gminy mogą współfinansować regularne przewozy osób organizowane przez powiat czy województwo?..... 103
3. Czy w przypadku bezpośredniego zawarcia umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, która przyjmuje formę koncesji na usługi, możliwe jest dofinansowanie usług przewozowych przez organizatora i w jakim zakresie? 104
4. Czy w przypadku umowy zawartej w trybie ustawy o koncesji przysługuje operatorowi ptz rozsądny zysk? 106
5. Czy z dniem wejścia w życie ustawy o ptz zmieniły się zasady dofinansowania do ulg ustawowych w autobusowych przewozach pasażerskich?..... 106
6. Czy podmiot, który uzyskał zlecenie w zakresie świadczenia usług w publicznym transporcie zbiorowym w wyniku przetargu i w umowie z nim zawartej ustalona została cena za usługi ma możliwość uzyskania rekompensaty? 110

7. Czy istnieje możliwość wykonywania przez operatora innej działalności niż działalność podstawowa wynikająca z umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego?	111
8. Czy zasady finansowania przewozów o charakterze użyteczności publicznej określone w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1370/2007 mają zastosowanie również do usług przewozowych świadczonych przez samorządowy zakład budżetowy?	112
9. W jakim zakresie należy stosować zasady przekazywania rekompensaty w części stanowiącej zwrot utraconych przychodów z tytułu stosowania ulg ustawowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej wynikające z ustawy o ptz?	113
10. Czy w przypadku bezpośredniego zawarcia umowy przez stratę z tytułu realizacji usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, o której mowa w ustawie o ptz, należy rozumieć ujemny wynik finansowy netto czy utracone korzyści bez względu na wynik finansowy netto operatora?	115
PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE	117
1. Czy organizatorzy powinni wymienić na zaświadczenia wszystkie zezwolenia wydane operatorom przed dniem 1 marca 2011 r.?	117
2. Możliwość podejmowania przez samorządy województw zadań w zakresie nabywania taboru kolejowego w związku z uchYLENIEM z dniem 1 marca 2011 r. art. 40 ust. 1 ustawy o tk?	118
3. Czy umowy roczne zawierane na podstawie umów ramowych w kolejowych przewozach pasażerskich podlegają obowiązkowi publikacyjnemu wynikającemu z ustawy o ptz,?	120
4. Czy do zarządcy drogi należy utrzymanie części pasa drogowego, o którym mowa w art. 20f pkt 2 ustawy o drogach publicznych (w zakresie nawierzchni drogi, chodników, drogowych obiektów inżynierskich, urządzeń zabezpieczających ruch i innych urządzeń związanych z drogą), jeżeli zobowiązany jest udostępnić tę część pasa drogowego nieodpłatnie gminie jedynie na jej wniosek tylko w celu budowy, przebudowy i remontu wiat przystankowych lub innych urządzeń służących do obsługi podróżnych?	121

5. W jakim zakresie do przewozów wykonywanych w komunikacji miejskiej w okresie przejściowym mają zastosowanie przepisy ustawy o td w związku z wykreśleniem z tej ustawy z dniem 1 marca 2011 r. definicji komunikacji miejskiej?	122
6. Czy gminę liczącą mniej niż 50 000 mieszkańców dotyczy ograniczenie okresu, na jaki może być zawarta umowa, o którym mowa w art. 84 ust. 2?	122
7. Czy samorządowe zakłady budżetowe wykonujące przewozy w transporcie drogowym powinny uzyskać z dniem 1 marca 2011 r. zaświadczenie na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego?	123
8. Czy zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych uzgodnione przed dniem 1 marca 2011 r. zachowały swoją ważność po dniu wejścia w życie ustawy o ptz?	123
9. Jak należy traktować umowy o świadczenie usług przewozowych w publicznym transporcie zbiorowym zawarte przed 1 marca 2011 roku na okres dłuższy niż do 31 grudnia 2016 r.?	124
10. Przepisy której ustawy - ustawy o ptz czy ustawy o td - powinny mieć zastosowanie do przewoźnika, który złożył wniosek o zmianę zezwolenia?	125